

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:

в цілий рік . . . 20 кор.
в пів року . . . 10 кор.
в чверть року . . . 5 кор.
в місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

в цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
в пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Подвижне число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Виреш ми очі і думу ми виреш; а не возьмеш мпаста і віра не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під
ч. І. пл. Дембровського (Хорун-
щини). Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає силіше
наповнедне застереження —
Рекламації неопечатані
вільні від порта. — Оголо-
шення звичайні приймають-
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надсланим» 40 с.
від стрічки. Подати і при-
ватні дописи по 30 сот.
від стрічки.

Справа українсько-руського університету у Львові.

(+) Справа утворення укр.-руського університету стала нині загальною, рускою всенародною справою, она дійшла вже в широкі верстви народні, з посеред котрих не лише заможнійший хлібороб, що посилає свого сина на університет, нею живо займає ся, але й убога селянка складає свою вдовину лепту на академічний фонд для підготовки наукових сил університетських. Отже не штучна агітація походами і уличними маніфестаціями а відчужена дійсною потреби, щоби по заснованю кількох руских гімназій дбати про поступенне засноване університету, в котрім молодіж образувалась би на своїй рідній мові, спопуляризувало сю ідею на стілько, що широкі верстви народні дійсно здиняють ся своїми думками із змаганнями рускої інтелігенції. Тимто годить ся і нам з денникарского і народного обовязку присвятити більше уваги сему многоважному питаню, котре тепер посеред ріжних наших культурних і національних потреб і домагань висунуло ся так наперед. Нема ніякого сумніву, що й відносини втворені боротьбою академічної молодіжи о права рускої мови в львівскім університеті, причинили ся чимало до висунення вперед сеї справи, звернули бачність на се питане міродатних кругів, котрі також будуть приневолені в сій справі промовити своє рішаюче слово і приступити до розвязки сего трудного питаня, котрого не можна вже не добачати і не можна обминати мовчанкою.

Як раз останними подійми покористували ся польські професори і доценти львівского університету, щоби висловити свої погляди і зазначити своє становище в сій справі і оповістити відозву, на котрій підписало ся їх 101. Бажаючи з нашого боку пояснити становище рускої сусільности, ми приневолені ще раз вернути до сеї відозви, яку ми недавно подали в коротких виїмках з надісланою нам з поважного боку статьею, хоч не поділяли єї основних поглядів.

Вияснене сеї справи тим більше потрібне, позаяк не лише сею відозвою польських професорів і доцентів не пояснено справи предметово і вірно (а певно, що таке пояснене дала депутація їх міністрови-президентови), але також і задля тенденційно розсіваних поголосок по

тації у Відні у згаданих міністрів. В першій хвилі розтелсграфувала депутація до денників, начеб міністер-президент рішучо признав польський характер львівского університету і заявив, що не думає его нарушувати. Се імовірно приневолило президента міністрів видати півурядовий комунікат, в котрім найвиразнійше сказано, як ми вже передвчера в цілости напечатали: «Die Regierung halte sich den Charakter der Universität vor Augen», а мимо того професори знов видають оповістку про свою делегацію і пускають в світ иншу інтерпретацію. Отже супроти такого баламученя прилюдної опінії треба сю справу вияснити і задля того передовсім повертаємо до відозви польських професорів і доцентів.

Польські професори і доценти в згаданій відозві навпаки всім законним постановам зовсім аподиктично заявляють, що «львівскій університет єсть науковим закладом польским», обминаючи тут в своїм інтересі всяку згадку про засновани університету цісарем Йосифом II, як і про цісарські постанови з 23. марця 1862 і з 4. липня 1871 (про сю останню згадуємо лише мимоходом під кінець), коли тимчасом в історичних споминах навязують теперішній університет львівскій з університетом заложеним в XVII ст. королем і правительством польским. Вказуючи отже чванливо на се, мовби то «нарид польский сотворив собі се огнище науки й умілости власною силою внутрішньою», застерігають ся проти заспокоєня такого домаганя, котре сягало би глибоко в єство університету і могло би підтяти (!) его житєву силу. Сенат, по думці авторів відозви, допустив у відносинах молодіжи до академічних властей уживане рускої мови в таким обсягу, в яким се є можливе без нарушеня засади польского язика урядового, в рамках правного стану запорученого найв. постановою з 1879 р. а зміна того стану, по їх думці рівнада би ся утравізації університету, а утравізація якій небудь постати була би не лише вельми шкідлива (!) але й безцільна (?). Університет став би ся тнором штучним і неприродним, а супроти явних змагань до поступенного зрученя правильна робота наукова і учительська при безнастанній боротьбі антагонізмів буде неможливою і не причинить ся до успокоєня у власних мурах і до втворе-

ня условій згідного життя обидвох народностей. Задля тих причин польські професори і доценти заявляють ся рішучо проти утравізації університету львівского, в тім переконанню (?), що польскій університет є доси (?), польским (?) і польским остати повинен в будучині.

(Кінець буде).

Убийство болгарского президент-міністра.

Вість про убийство болгарского президент-міністра Петкова і зраненє міністра війни Женадева викликало велике зачудованє не тільки в цілій Европі, але і в самій Болгарії. Ніхто навіть в припущеню не надїяв ся там такого акту терору. Вправді і в Болгарії є своя опозиція, яка іменно в македонській справі жадала від правительства чинного виступленя против Туреччини, однак єї акція не проявляла ся так завзято і безоглядно, щоби могла мати на оці аж акт личної пімсти на керманічу державного судна. Міністри найменше перечували завислу над ними небезпечність і проходжували ся найспокійнійше в городі Бориса всі разом, без найменшої охорони. Убийник міг не двох міністрів, але цілий кабинет позбавити життя! І сам князь Фердинанд, який тепер гостює в Лондоні і відвідав короля Едварда, не буде міг дати віри телеграмі про насильну смерть Петкова, тимбільше, що се був муж вельми популярний і заслужений в своїй вітчизні.

Петков уродив ся в р. 1858 jako син заможних селян і покінчив заледви низшу середню школу, а як деякі кажуть, навіть і сего ні. Був в повнім того слова значіню автодидактом, однак відзначував ся бистротою ума, силою волі і працьовитістю, так що кожду справу, якою єму прийшло займатися, перестудіював до найменших деталів. В р. 1875 вступив був до російської армії на охотника підчас турецької війни і відзначив ся хоробрістю і стратив лїву руку. По скінченю війни повернув до Болгарії і вступив до воєнної школи, однак не маючи достаточного наукового підготовленя, мусів вдоволити ся становищем писаря в міністерстві війни. Однак бере живу участь в політичнім руху, звертає на себе увагу Стомбулова, стає его помічником а відтак і найвірнійшим приятелем.

При убитю Стамбулова Петков, на-ходив ся в однім повозі з ним. В р. 1887 вибрано Петкова посадником Софії і на тім становищу причинив ся чимало до піднесеня міста. Незадовго став міністром публичних робіт і аж в р. 1894, разом з упадком Стамбулова уступив з кабінету.

Минулого року став Петков президентом міністрів, а опозиція, до якої він належав, привязувала до вго номінації надії на теперішню політику в македонській справі. Тимчасом Петков розглянувшись в ситуації признав кориснішим удержуванє добрих зносин зі всіма державами і дорогу мирного розвою своєї вітчизни. Се стягнуло на него ненависть опозиції і здає ся, в консеквенції, теперішній атентат.

Зразу ніхто не хотів вірити, що атентат був вимірний на популярного і заслуженого Петкова. Однак з обставин показує ся, що убийник Петров мав спільників. Він сам вправді заперечує тому, але вго бачено в товаристві чотирох мужчин, які розбігли ся по убитстві. Убийник є видаленим урядником, молодим 33-літнім чоловіком. При першій переслуханю заявив, що не є ані соціялістом, ані терористом, але також не звичайним убийником, бо своїм ділом хотів освободити Болгарів від управляючої камарилі.

Галицький сойм.

Від вчєра зачали ся подвійні засіданя. На ранішнім засіданю, по відчитаню спису петицій, з яких деякі підпирало кількох послів, приступлено з дневного порядку до справоздань і внесеня комісії. Перед тим вще відослано до комісії кілька дрібніших справ і переведено голосованє над справою зміни соймового регуляміну, яке розуміє ся, против руских голосів, випало по мысли внесенє комісії.

Водна комісія здаючи справу з будови водних доріг взиває правительство до розпочатя будови каналу Одра-Висла, а в справі регуляції гірських потоків предкладає проєкт нового закона, як і від себе кілька спеціальних резолюцій. По короткій дискусії над кождим з тих справоздань і внесенє, ухвалено всі без жадної зміни.

Дорогова комісія предложила проєкт про дорогову поліцію. В дискусії пос. Стапінський жадав, щоби і двірські обшари підлягали громадській поліції, а що до припису, що кожда фіра по заході сонця має мати на гостинци засьвічену ліхтарню, щоби зробити виїмку для господарских возів в обсягу громади, або двірського обшару, до якого належить. Першу поправку відкинено, другу прийнято. Що до відгортаня снігу пос. Крамарчик жадав, щоби громади мали обовязок робити се на свій кошт в області громади; сему спротивив ся пос. Гурик і інші і вкінци змодифіковано сю поправку додатком „на гостинцях автономічних і о скілько можности“. Решту параграфів прийнято без зміни в другім і в третім читаню.

Вкінци ухвалено вставити до будже-

ту 6.000 корон на лікарські подорожі і прийнято внесеня бюджетової комісії що що шпиталів у Львові і Кракові і ряду петицій.

П. Олесницький вніс отсю інтерпеляцію:

Після розпорядженя министерства війни мають відбутись в галицких корпусах вправи військової резерви і запасової резерви в місяци маю і червни 1907 р. а в особености:

1. в першій корпусі: в артилерії польній вправи резервістів і запасових резервістів в часі від 1—13, 14—26 мая, вправи резервістів в часі від 1—20 мая і від 22 мая до 10 червня; в артилерії валовій — в часі від 6 до 18 мая; в відділі піонерів при 9 баталіоні піонерів вправи резервістів від 14—26 мая і від 27 до 8 червня, а запасових резервістів від 1—13 мая і від 14 мая до 3 червня; в відділах санітарних — при 15 відділі від 2—14 мая і від 22 мая до 3 червня

В X корпусі: в піхоті і стрільцях вправи резервістів від 27 мая до 8 червня, запасових резервістів від 13—25 мая; в артилерії польній при 10 полку артилерії корпусної вправи резервістів і резервістів запасових від 13 мая до 1 червня, при 28, 29 і 30 полку арт. див. вправи резервістів і запасових резервістів від 14—25 мая і від 27 мая до 8 червня; при відділі піонерів від 13—25 мая; в відділах санітарних від 14—25 мая і від 27 мая до 10 червня.

В XI. корпусі: в піхоті і стрільцях вправи запасових резервістів в часі від 13—27 мая; в артилерії польній при 31 п. арт. див. вправи резервістів і запасових резервістів від 21 мая до 2 червня, — при 33 п. арт. див. вправи резервістів від 6—18 мая, від 21 мая до 2 червня; в відділах санітарних від 2—14 мая.

Вправи повиспі визначено на дни, в яких в Галичині мають відбути ся вибори до ради державної, а позаяк всі резервісти суть в тім віці, що прислугує їм право активного вибору — отже покликанє їх на той час до вправ позбавляє в краю нашим величезне число горожан права виконаня того вибору.

Супротив того запитують підписані: 1) чи знає ц. к. правительство о тім факті? 2) чи наміряє ц. к. правительство споводувати ц. і к. війскову адміністрацію до відкликаня вправ на повиспі дни визначених, зглядно до переложєня їх на инший час?

Крім того вніс др. Олесницький інтерпеляції до правительства; в справі неправильностей в місцевих шкільних відносінах в Славску і Ялинковатім пов. стрийського і в Касперівцях пов. заліщійського — і в справі поступованя заряду лісів камеральних що до продажи дерева материялового в громадах Ослави чорні, Ослави білі і Заріче, пов. надвірнянського.

Пос. Богачевский вніс інтерпеляції: 1) в справі незатвердження староством в Долині вибраної місцевої ради шкільної і громадської зверхности в Струтині нижнім; 2) в справі незатвердження вибра-

них делегатів учительського стану до окружної ради шкільної в Калужи і в Долині; 3) в справі нелегального забраня купецких книжок староством в Мостисках, крамареві в Чижевичах Стахови Огородникови; 4) в справі вибору зверхности громадської в громаді Раків долиньського повіту.

Пос. І. Яворский вніс інтерпеляції: о безправнім розділі школи в Ладичині в тернопільськім повіті шкільним інспектором; 2) о безправнім забраню виділом повітовим о Добромили грошій громади Лопушинці, призначених на докінченє будови місцевої церкви.

На вечірнім засіданю розвинула ся широка і завзята дискусія над внесенєм комісії краєвого господарства, щоби вивзати правительство до дальшого замкненя ромунської границі для привозу худоби. В дискусії зазначив ся сильно антагонізм між містами, а селами, бо противне внесенє пос. Міхальського, щоби не тільки ромунську але і російську границу отворити задля дорожні мяса, поборювали остро заступники селян, які клали вагу на розвій власної годівлі худоби. Вкінци в голосованю ухвалено внесенє комісії.

При внесенях комісії аграрних реформ, щоби правительство опрацювало зміни дотеперішних ветеринарийних законів задля забезпечєня рільників перед шкодами з худобячої зарази та щоби краввий виділ предложив проєкт закона про обезпечєнє рогатої худоби, дискусія зійшла по части на краківську Фльоріянку, яку заатакував пос. Крамарчик. Пос. Олесницький в довшій виводі заявив ся за обома резолюціями комісії. Внесенє комісії прийнято.

З черги прийнято внесенє шкільної комісії в справі будови народних шкіл, на яку ціль має зятягнути ся позичка в сумі 10 мільонів корон. На внесенє зелізничої комісії ухвалено вивзати правительство до будови шляху Дембіца-Ясло вже в 1908. році і шляху Тарнів Щуцін. Відтак прийнято справозданє краєвого виділу з діяльности в справі годівлі худоби в р. 1905 і ухвалено підвишенє фонду на сю ціль до квоти 150.000 К. На внесенє шкільної комісії признано пятилітні і особисті додатки петиціонуючим учителям і учителькам. Вкінци відмовлено жаданю судів о виданє послів кс. Стояловського і п. Стапінського за прасовні переступи.

Конець засіданя 1/12 в ночи; слідує нині о год. 10. рано.

НОВИНИ.

— Календар. В четвєр: руско-кат.: Евдокі; римо-кат.: Матильди. — В пятницю: руско-кат.: Теодота сьвм.; римо-кат.: Лонгіна.

— Концерт в честь Шевченка, який має бути в салі львівської фільгармонії дня 14. с. м., відбуде ся небавом в салі „Народного Дому“. День концерту оповістять ся сими днями.

— 46 роковини смерти Тараса Шевченка. Дня 25. ст. ст. лютого (10. н. ст. марця) минуло 92. літ від уродин нашого славного кобзаря Тараса, а дня 26. ст. ст. лютого (11. н. ст. марця)

